

Uchwała Nr 177/2020
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 5 maja 2020 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Trzebieszów.

Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność uchwały Nr XIX/128/2020 Rady Gminy Trzebieszów z dnia 2 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałej, w części dotyczącej:

- 1) § 1 ust. 2 uchwały w zakresie wyrazów „lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych”,
- 2) załącznika nr 1 określającego wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odnośnie:
 - nagłówka, wiersz „Termin składania”, pozycja: W ciągu 6 miesięcy w przypadku gdy zmieniła się liczba osób w wyniku zgonu jednej z osób,
 - poz. C. Oświadczenie właściciela nieruchomości, pkt 2., w zakresie wyrazów „a wytworzony kompost będzie wykorzystywany na własne potrzeby (bioodpady nie będą wystawiane do odbioru przez przedsiębiorcę)”,z powodu naruszenia art. 6m ust. 1 i ust. 2, art. 6n ust. 1 pkt 1 i art. 6k ust. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.).

UZASADNIENIE

Uchwała Rady Gminy Trzebieszów, o której mowa w sentencji, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie 8 kwietnia 2020 r. W wyniku jej zbadania w trybie nadzoru Kolegium podjęło uchwałę Nr 173/2020 z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie wszczęcia postępowania nadzorczego wobec części tej uchwały.

Badaną uchwałą Rada Gminy określiła wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały. W § 1 ust. 2 uchwały Rada postanowiła, że: „Deklarację składa się w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych (...)”.

Postanowienia art. 6m ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.) stanowią, że okolicznością zobowiązującą właścicieli nieruchomości do złożenia deklaracji o wysokości opłaty jest dzień zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstanie na danej nieruchomości odpadów komunalnych. W przypadku właścicieli nieruchomości zamieszkałych, fakt powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych nie stanowi przesłanki do powstania obowiązku zapłaty ani do składania deklaracji, gdyż obowiązek złożenia deklaracji i ponoszenia opłaty uzależniony jest od okoliczności zamieszkania na danej nieruchomości (art. 6i ust. 1 pkt 1 ustawy). Powstanie odpadów komunalnych natomiast jest przesłanką do złożenia deklaracji, ale tylko w sytuacji gdy rada postanowi w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego – na mocy art. 6c ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. W przypadku gminy Trzebieszów nieruchomości niezamieszkałe nie zostały objęte systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, wobec czego Rada nie jest uprawniona do regulowania kwestii składania deklaracji dotyczących nieruchomości niezamieszkałych. Mając na uwadze powyższe regulacje Rada wykroczyła poza zakres delegacji ustawowej, określonej w art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.

W złączniku nr 1 określającym wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w nagłówku wzoru, pod pozycją „Termin składania”, Rada wskazała – obok terminów na złożenie deklaracji, tj.: 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca oraz do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana liczby osób zamieszkujących, także termin: „W ciągu 6 miesięcy w przypadku gdy zmieniła się liczba osób w wyniku zgonu jednej z osób”. W ocenie Kolegium RIO ustanowienie 6 – miesięcznego terminu nie wynika z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Terminy składania deklaracji zostały wskazane w art. 6m ust. 1 i 2 ustawy i zgodnie z nimi deklarację składa się w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca, a nową deklarację w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana danych będących podstawą do ustalenia wysokości opłaty. Możliwość wprowadzenia dodatkowego terminu – zdaniem Kolegium – nie wynika również z art. 6m ust. 5 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Przepis ten pozwala na złożenie deklaracji, której skutkiem będzie zmniejszenie wysokości zobowiązania z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami za okres wsteczny. Nie jest to jednak ustalenie kolejnego terminu do złożenia nowej deklaracji, a jedynie wyjątek od zasady ustanowionej w art. 6m ust 4 ustawy, zgodnie z którą właściciel nieruchomości nie może złożyć deklaracji zmniejszającej wysokość opłaty za okres wsteczny. W ocenie Kolegium przepis art. 6m ust. 5 ustawy, wprowadzający termin do złożenia deklaracji zmniejszającej wysokość opłaty, nie znosi terminu wynikającego z art. 6m ust. 2 ustawy (który jest terminem instrukcyjnym), a rozstrzyga jedynie o skutkach złożenia – z przyczyn tam wskazanych – nowej deklaracji w terminie do 6 miesięcy i po ich upływie.

W części C wzoru deklaracji zatytułowanej „Oświadczenie właściciela nieruchomości” Rada zobowiązała właścicieli do złożenia oświadczenia o następującej treści:

„Oświadczam, że na terenie nieruchomości wskazanej w dziale B.4. niniejszej deklaracji znajduje się kompostownik przydomowy, a wytworzony kompost będzie wykorzystywany na własne potrzeby (bioodpady nie będą wystawiane do odbioru przez przedsiębiorcę)”. W ocenie Kolegium regulacja ta, w zakresie zwrotu „a wytworzony kompost będzie wykorzystywany na własne potrzeby (bioodpady nie będą wystawiane do odbioru przez przedsiębiorcę)” nie znajduje uzasadnienia w przepisie delegacyjnym art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zgodnie z którym organ stanowiący określa wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości tej opłaty. Wymóg zobowiązujący właścicieli nieruchomości do złożenia oświadczenia w powyższym zakresie nie ma związku z prawidłowym obliczeniem opłaty uwzględniającej wprowadzone przez Radę Gminy zwolnienie z części opłaty właścicieli kompostujących bioodpady. Dodatkowo, żądanie złożenia oświadczenia o przytoczonej wyżej treści, wykracza poza uprawnienie z art. 6m ust. 1b pkt 7 ustawy. Zgodnie z nim rada może wymagać jedynie podania informacji dotyczących posiadania kompostownika przydomowego i gromadzenia w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne.

Kwestionowana część postanowienia Rady Gminy, mająca charakter warunku wykracza jednocześnie poza zakres uprawnień wynikający z art. 6k ust. 4a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z tym przepisem rada gminy zwalnia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych. Zdaniem Kolegium brzmienie ww. art. 6k ust. 4a ustawy nie uprawnia organu stanowiącego jst do określania jakichkolwiek warunków, od spełnienia których uzależnione jest częściowe zwolnienie z opłaty.

Rada Gminy Trzebieszów nie zweryfikowała – we własnym zakresie – wskazanego naruszenia prawa, wobec powyższego Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie podtrzymując swoje stanowisko zawarte we wszczęciu postępowania, orzekło jak w sentencji uchwały.

Na tę uchwałę przysługuje Radzie Gminy Trzebieszów prawo wniesienia skargi – za pośrednictwem Kolegium RIO w Lublinie – do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia.

Otrzymują:

1. Rada Gminy Trzebieszów
2. Wójt Gminy Trzebieszów